

www.mevzuattakip.com.tr

İçişleri Bakanlığı tarafından, 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 3 üncü maddesinin (b) bendi kapsamında yapılacak ihalelere ilişkin Esaslar

İçişleri Bakanlığı tarafından, 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 3 üncü maddesinin (b) bendi kapsamında yapılacak ihalelere ilişkin ekli Esasların yürürlüğe konulması; Anılan Bakanlığın 24/12/2009 tarihli ve 3101 sayılı yazısı üzerine, mezkur Kanunun geçici 4 üncü maddesine göre, Bakanlar Kurulu'nca 1/2/2010 tarihinde kararlaştırılmıştır.

1/2/2010 TARİHLİ VE 2010/87 SAYILI KARARNAMENİN EKİ ESASLAR

Karar Sayısı : 2010/87 - Resmî Gazete: 22 Şubat 2010 / 27501

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Esasların amacı 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 3 üncü maddesinin (b) bendi uyarınca idare tarafından yapılacak mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinde uygulanacak usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Esaslar, Bakanlık ile Bakanlıkça yetki verilen Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğünün, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu hükümleri dışında kalarak yapacakları; savunma, güvenlik veya istihbarat alanları ile ilişkili olduğuna veya gizlilik içinde yürütülmesi gerektiğine Bakanlık tarafından karar verilen veya mevzuatı uyarınca sözleşmenin yürütülmesi sırasında özel güvenlik tedbirleri alınması gereken veya Devlet güvenliğine ilişkin temel menfaatlerin korunmasını gerektiren hallerle ilgili olan mal ve hizmet alımları ile

yapım işlerini kapsar.

Hukuki dayanak

MADDE 3- (1) Bu Esaslar, 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 3 üncü maddesinin (b) bendi ile geçici 4 üncü maddesinin (a) bendine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4- (1) 4734 sayılı Kanunda yer alan tanımlara ilave olarak bu Esaslarda geçen;

a) Acil harekât ihtiyacı: Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğünün; barışta, gerginlikte, iç güvenliğin sağlanmasında veya savaş halinde ortaya çıkan veya önceden öngörülemeyen, kısa sürede karşılanması gereken, karşılanamaması durumunda ulusal ve/veya uluslararası görev ve/veya sorumluluklarının yerine getirilmesi ile iç güvenliğin sağlanmasını engelleyen doğrudan ya da dolaylı ihtiyaçları,

b) AR-GE: Araştırma-Geliştirme faaliyetlerini,

c) Bakan: İçişleri Bakanını,

ç) Bakanlık: İçişleri Bakanlığını,

d) BWB: Almanya Federal Cumhuriyeti Savunma Bakanlığının Silah Tekniği ve Tedariği Dairesini,

e) FMS: Amerika Birleşik Devletleri Savunma Bakanlığının Yabancı Askeri Satışlarını,

f) Genel Müdürlük: Emniyet Genel Müdürlüğünü,

g) INTERPOL: Uluslararası Polis Teşkilatını,

ğ) İdare: İhaleyi yapan birimi,

h) Komutanlık: Jandarma Genel Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığını,

ı) NAMSA: NATO Bakım ve İkmal Teşkilatını,

i) Standardizasyon: İşletme-idame maliyetlerinin asgari düzeye indirilmesi veya envanterde bulunan sistemlerle uyumun sağlanması amacıyla kalite, marka, model veya üretici firma birliğinin sağlanması işlemi,

j) WEAG: Batı Avrupa Silahlanma Grubunu,

ifade eder.

Temel ilkeler

MADDE 5- (1) İdare, bu Esaslara göre yapılacak ihalelerde veya alımlarda; saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenilirliği, gizliliği, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamaktan sorumludur. Ancak, ülkenin savunma, iç güvenlik veya istihbarat alanlarına ait veya gizlilik gerektiren ihtiyaçlarının karşılanmasında; ulusal menfaat, standardizasyonun korunması ile acil harekât ihtiyaçları, güvenlik, gizliliğin gerektirdiği hususlar, süratle hareket gibi unsurlar öncelikle dikkate alınır.

(2) Aralarında kabul edilebilir doğal bir bağlantı olmadığı sürece mal ve hizmet alımları ile yapım işleri bir arada ihale edilemez.

(3) Ödeneği olmayan ya da devlet veya firma kredisi kullanılan tedariklerde ise kaynağı planlanmayan hiçbir iş için ihaleye çıkılamaz.

Yaklaşık maliyet

MADDE 6- (1) İhale veya alım öncesi her türlü fiyat araştırması yapılarak katma değer vergisi hariç olmak üzere yaklaşık maliyet belirlenir, dayanaklarıyla birlikte bir hesap cetvelinde gösterilir. Yaklaşık maliyete ihale ilânlarında yer verilmez. İsteklilere veya ihale süreci ile resmî ilişkisi olmayan diğer kişilere açıklanmaz. Ancak, yaklaşık maliyetin sınai ve teknolojik zorunluluklar nedeniyle belirlenemediği durumlarda, gerekçeleri onay belgesinde belirtilmesi kaydıyla, yaklaşık maliyet belirlenmeksizin alım veya ihale yapılabilir.

İhaleye katılamayacak olanlar

MADDE 7- (1) Aşağıda sayılanlar doğrudan veya dolaylı veya alt yüklenici olarak, kendileri veya başkaları adına hiçbir şekilde ihalelere katılamazlar.

a) Bu Esaslar ve kanunlardaki hükümler gereğince geçici veya sürekli olarak kamu ihalelerine katılmaktan yasaklanmış olanlar ile 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamına giren suçlardan veya örgütlü suçlardan veyahut kendi ülkesinde ya da yabancı bir ülkede kamu görevlilerine rüşvet verme suçundan dolayı hükümlü bulunanlar,

b) İlgili mercilerce hileli iflas ettiğine karar verilenler,

c) İhaleyi yapan idarenin ihale yetkilisi kişiler ile bu yetkiye sahip kurullarda görevli kişiler,

ç) İhaleyi yapan idarenin ihale konusu işle ilgili her türlü ihale işlemlerini hazırlamak, yürütmek, sonuçlandırmak ve onaylamakla görevli olanlar,

d) (c) ve (ç) bentlerinde belirtilen şahısların eşleri ve üçüncü dereceye kadar kan ve ikinci dereceye kadar kayın hısımları ile evlatlıkları ve evlat edinenleri,

e) (c), (ç) ve (d) bentlerinde belirtilenlerin ortakları ile şirketleri (bu kişilerin yönetim kurullarında görevli bulunmadıkları veya sermayesinin %10'undan fazlasına sahip olmadıkları anonim şirketler hariç).

(2) İhale konusu işin danışmanlık hizmetlerini yapan yükleniciler bu işin ihalesine katılamazlar. Aynı şekilde, ihale konusu işin yüklenicileri de o işin danışmanlık hizmeti ihalelerine katılamazlar. Bu yasaklar, bunların ortaklık ve yönetim ilişkisi olan şirketleri ile bu şirketlerin sermayesinin yarısından fazlasına sahip oldukları şirketler için de geçerlidir.

(3) Bu yasaklara rağmen ihaleye katılan istekliler ihale dışı bırakılarak geçici teminatları gelir kaydedilir. Ayrıca, bu durumun tekliflerin değerlendirilmesi aşamasında tespit edilememesi nedeniyle bunlardan biri üzerine ihale yapılmışsa, teminatı gelir kaydedilerek ihale iptal edilir.

Şartnameler

MADDE 8- (1) İhale konusu mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinin her türlü özelliğini belirten idari ve teknik şartnamelerin veya teknik şartname yerine geçen dokümanların idarelerce hazırlanması esastır. Ancak, mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin özelliği nedeniyle idarelerce hazırlanmasının mümkün olmadığı ihale yetkilisi tarafından onaylanması kaydıyla, teknik şartnameler veya teknik şartname yerine geçen dokümanlar, hizmet alımı yapılmak suretiyle hazırlattırılabilir.

(2) İhale konusu mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinin teknik kriterlerine ihale dokümanının bir parçası olan teknik şartnamelerde yer verilir. Teknik kriterler, verimliliği ve fonksiyonelliği sağlamaya yönelik olacak, rekabeti engelleyici hususlar içermeyecek ve bütün istekliler için fırsat eşitliği sağlayacak şekilde belirlenir.

(3) Teknik şartnamelerde, varsa ulusal veya uluslararası teknik standartlara uygunluğu sağlamaya yönelik hükümler de konulur. Bu şartnamelerde teknik özelliklere ve tanımlamalara yer verilir; belli bir marka, model, patent, menşe, kaynak veya ürün belirtilmez ve belirli bir marka veya modele yönelik özellik ve tanımlamalara yer verilmez. Doğrudan temin yöntemi ile yapılan alımlarda teknik şartname veya teknik şartname yerine geçen teknik dokümanlarda bu fıkra belirtilen şartlar aranmayabilir. Ancak, ulusal veya uluslararası teknik standartların bulunmaması ya da teknik özelliklerin belirlenmesinin mümkün olmaması hallerinde "veya dengi" ibaresine yer verilmek şartıyla marka veya model belirtilebilir.

(4) Onay belgesinde belirtilmek suretiyle teknik şartname düzenlenmesine gerek kalmaksızın uluslararası kabul gören stok numarası veya parça numarası veya Türk

Standartları Enstitüsü ya da ülkelerin standartları belirlemeye yetkili kurumları tarafından verilen standart numaraları ile ihaleye veya alıma çıkılabileceği gibi özelliği nedeniyle onay belgesinde ihale konusu işin tek kaynaktan veya üretici firma kodu veya prospektüsü ile alınabileceği durumlar ile AR-GE projelerinde idari ve/veya teknik şartname düzenlenmeyebilir.

(5) İdari şartnamelerde; 4734 sayılı Kanununun 27 nci maddesinde belirtilen zorunlu hususlardan aynı maddenin (e) ve (m) bentlerinde belirtilenler hariç diğerleri bulunmak zorundadır. 11 inci maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerine göre yapılan alımlar ile yapım işleri ve AR-GE ihalelerinde veya alımlarında bu hususların yer alıp almayacağına ihale yetkilisince karar verilir.

İlan

MADDE 9- (1) Açık ihale usulünde ilân yapılması zorunludur. İhale ilânları, ihale gününden en az 10 gün önce, ilân kuralları her mal veya hizmet alımı ile yapım işinin özelliğine göre onay belgesinde belirtilerek, Kamu İhale Bülteninde yayımlanır. Onay belgesinde belirtilen durumlarda ilave ilânlar yapılabilir.

(2) İlânlarda;

a) İdarenin adı, adresi, telefon ve faks numarası,

b) İhalenin adı, niteliği, türü ve miktarı,

c) Uygulanacak ihale usulü, ihaleye katılabilme şartları ve istenilen belgelerin neler olduğu,

ç) Mal ve hizmet alımlarında; ihaleye üretici ve/veya üretici adına yetkili satıcılar ve/veya malzemenin uluslararası standartlarda tanımlandığı teknik özellikleri kapsayacak şekilde üretimini veya satışını yapan ve gerekli garantisini sağlayanların teklif verebileceği,

d) İhale dokümanının, isteklilerce nerede görülebileceği, nereden bedelsiz olarak alınacağı,

e) İhalenin nerede, hangi tarih ve saatte yapılacağı,

f) Tekliflerin hangi tarih ve saate kadar nereye verileceği,

g) Tekliflerin geçerlilik süresinin ne olacağı,

ğ) Mal alımı ihalelerinde teslim yeri ve şekli, hizmet alımı ve yapım işi ihalelerinde ise işin yapılacağı yerin neresi olacağı,

h) Malzemelerin tamamına veya bir kısmına teklif verilip verilmeyeceği,

ı) Teklif edilen bedelin % 3'ünden az olmamak üzere, isteklice belirlenecek oranda geçici teminat verileceği (İstenilmeyeceği haller hariç),

i) İhaleye konsorsiyumların teklif verip veremeyeceği,

j) İhale saatinden önce ihalenin iptal edilmesinde idarenin serbest olduğu,

hususlarının belirtilmesi zorunludur. Tedarik edilecek mal ve hizmet alımı veya yapım işinin özelliğine göre ihale dokümanında belirtilen hususlara ilânlarda yer verilir.

(3) Birinci ve ikinci fıkralara uygun olmayan ilânlar geçersizdir. İlân yenilenmedikçe ihale yapılamaz. İlânın yapılmaması veya ilân sürelerine uyulmaması halleri hariç, idarelerce maddi hatalı hususlar için, son teklif verme gününden itibaren 5 günden daha az olmamak kaydıyla ihale dokümanında belirtilen süre öncesine kadar düzeltme ilânı yapılmak suretiyle ihale gerçekleştirilebilir.

Uygulanacak ihale usulleri

MADDE 10- (1) Bu Esaslara göre yapılacak ihalelerde aşağıdaki usullerden biri uygulanır:

a) Açık ihale usulü, bütün isteklilerin teklif verebildiği usuldür. Tekliflerin alınması ve değerlendirilmesini müteakip, idari ve teknik şartname gereklerini karşılayan istekliler ile ihale dokümanında belirtilen şartlar doğrultusunda ihale, fiyat üzerinde görüşme yapılarak sonuçlandırılır. Ancak onay belgesi ve idari şartnamede belirtilmesi kaydıyla fiyat üzerinde görüşme yapılmayabilir.

b) Belli istekliler arasında ihale usulü, ihaleyi yapan idare tarafından ve/veya ihtiyaç makamı tarafından, ilânsız yapılabilecek yeterlik değerlendirmesi sonucunda davet edilen isteklilerin teklif verebildiği usuldür. İşin özelliğinin uzmanlık, ileri teknoloji, gizlilik veya ulusal menfaat gerektirmesi halinde veya istihbarat alanındaki ihtiyaçların veya AR-GE projelerinin gerçekleştirilmesinde bu usul kullanılabilir. Tekliflerin alınması ve değerlendirilmesini müteakip, idari ve teknik şartname gereklerini karşılayan isteklilerle ihale dokümanında belirtilen şartlar doğrultusunda ihale, fiyat üzerinde görüşme yapılarak sonuçlandırılır. Ancak onay belgesi ve idari şartnamede belirtilmesi kaydıyla fiyat üzerinde görüşme yapılmayabilir.

Doğrudan temin

MADDE 11- (1) Aşağıda belirtilen alımlar, Bakanlık veya Komutanlık ya da Genel Müdürlük tarafından belirlenecek usul ve esaslara göre yapılır.

a) İkili veya çok taraflı uluslararası anlaşmalar, mutabakat muhtıraları gereği yapılan alımlar ile bu yöntemle yapılan AR-GE projeleri veya FMS gibi yabancı ülkelerin savunma bakanlıkları kanalıyla veya BWB gibi devlet kontrolündeki askeri malzeme

satış teşkilatlarından veya NAMSA, WEAG ve INTERPOL gibi Türkiye'nin dâhil olduğu uluslararası askeri ve güvenlikle ilgili organizasyonlardan yapılan alımlar.

b) 4734 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin (d) bendindeki alımlar hariç olmak üzere, özelliği nedeniyle dış temsilcilikler aracılığıyla bu Esaslar kapsamında ivedi olarak gerçekleştirilmesi gereken yurt dışı alımlar.

c) 4734 sayılı Kanun kapsamındaki idarelerden ve Türk Silahlı Kuvvetleri ile bu Esaslar kapsamına dâhil idareleri güçlendirmek amacıyla kurulan vakıflar ve bu Esaslar kapsamına dâhil idarelerce teşkilat kanunları uyarınca kurulan sandıklar ile bunların sermayesinin yarısından fazlasına sahip olduğu şirketlerin bu Esaslar kapsamı ile sınırlı kalmak koşuluyla ürettikleri mal ve hizmetlerin alımları ile yapım işleri.

ç) Ulusal menfaat, gizlilik veya standardizasyonun korunmasını temin etmek maksadıyla veya AR-GE projelerinde;

1) İhtiyaç makamlarınca teklif edilip, Komutanlık veya Genel Müdürlükçe uygun görülen ve Bakan tarafından onaylanan tek kaynak mal ve hizmet alımları ile yapım işleri.

2) İhtiyaç makamının Bakanlık olduğu durumlarda, Bakanlık Müsteşarının uygun görmesi ve Bakan Onayı ile yapılacak tek kaynak mal ve hizmet alımları ile yapım işleri.

d) Komutanlık ve Genel Müdürlüğün yetkisi dâhilinde olmak üzere sadece acil harekât ihtiyacı olarak belirlenen ve Komutanlık ve Genel Müdürlükçe onaylanan mal veya hizmet alımları ile yapım işlerine yönelik tek kaynak alımları.

e) İhtiyacın sadece gerçek veya tüzel tek kişi tarafından karşılanabileceğinin tespit edildiği alımlar.

f) Sadece gerçek veya tüzel tek kişinin ihtiyaç ile ilgili özel bir hakka sahip olduğu alımlar.

g) Mevcut mal, ekipman, teknoloji veya hizmetlerle uyumun ve standardizasyonun sağlanması için zorunlu olan mal ve hizmet alımı ile yapım işlerinin asıl sözleşmeye dayalı olarak düzenlenecek ve toplam süreleri üç yılı geçmeyecek sözleşmelerle ilk alım yapılan gerçek veya tüzel kişiden alınması.

ğ) İdarelerin 4734 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin (d) bendinde belirtilen ve 67 nci maddesine göre de her yıl güncellenen parasal limite kadar, bu Esaslar dâhilindeki mal ve hizmet alımları ile yapım işleri.

h) Önceden düşünülmesi mümkün olmayan ani ve beklenmeyen olayların ortaya çıkması üzerine ivedi olarak yapılması gerekip, açık veya belli istekliler arasında ihale usulünün uygulanmasına yeterli süre bulunmayan acil ihtiyaçlara yönelik mal ve hizmet alımları ile yapım işleri.

(2) Birinci fıkranın (a) bendi kapsamında tedarik edilecek ihtiyaçların fiyatları anlaşmanın taraf olduğu ülke, kurum ve kuruluşlarca belirlendiğinden ayrıca yaklaşık maliyet belirlenmez ve fiyat üzerinde görüşme yapılmaz; (b) bendine göre yapılacak alımlarda fiyat üzerinde görüşme yapılarak sonuçlandırılır. Ancak onay belgesinde ve idari şartnamede belirtilmesi kaydıyla fiyat üzerinde görüşme yapılmayabilir; (c) bendinde belirtilen alımlarda ise fiyat üzerinde görüşme yapılarak alım sonuçlandırılır. Ancak imal edilecek mamullerin bünyesine giren hammadde, yarı mamul, devre elemanları, aksesuar, yardımcı özel teçhizat ve bir bütün halinde kurulacak tesislerde kullanılan ve kuruluşun imalat sahasına girmeyen makine ve teçhizat için bizzat üretim ve yapım şartı aranmaz.

(3) Birinci fıkranın (ç), (d), (e), (f) ve (g) bentlerine göre yapılacak alımlarda, tekliflerin hazırlanması için yeterli süre tanınmak suretiyle davet edilecek istekli ile idarenin ihtiyaçlarını en uygun şekilde karşılamak amacıyla fiyat üzerinde görüşme yapılarak ihtiyaçlar temin edilir.

(4) Birinci fıkranın (ğ) ve (h) bentlerine göre yapılan alımlarda ise ihale yetkilisince görevlendirilecek kişi veya kişiler tarafından piyasada fiyat araştırması yapılarak ihtiyaçlar temin edilir.

Geçici ve kesin teminat

MADDE 12- (1) İhalelerde veya alımlarda teklif edilen bedelin % 3'ünden az olmamak üzere, isteklilerce belirlenecek oranda geçici teminat, ihale bedeli üzerinden % 6 oranında kesin teminat alınır. Ancak, özellikli durumlarda ve gerekçe belirtmek suretiyle Bakan onayı ile geçici ve kesin teminat alınmamasına karar verilebilir. Bakan geçici ve kesin teminat alınmaması ile ilgili olarak ihale yetkililerine yetki verebilir ve bu yetkinin limitleri varsa, her yıl belirlenen ihale ve sözleşme yapma yetkileriyle birlikte yayımlanır. Ayrıca, 11 inci maddeye göre yapılan alımlarda onay belgesinde belirtmek suretiyle geçici ve kesin teminat alınmayabilir. Bakanlıkça geçici ve kesin teminatların süresi ve serbest bırakılması hakkında düzenleme yapılabilir.

(2) Onay belgesinde ve idari şartnamede belirtmek şartıyla yabancı para birimiyle yapılan ihalelerde geçici ve kesin teminat teklif edilen para birimi üzerinden alınır.

Teminat mektupları

MADDE 13- (1) Bu Esaslar kapsamında bankalarca verilecek teminat mektuplarının geçerlilik süresi ve hangi mevzuata uygun olarak yükümlülüklerin yerine getirileceği

hususları dışında kapsam ve şeklinde 4734 sayılı Kanununun 35 inci maddesine göre Kamu İhale Kurumunun tespit ettiği hususlar geçerlidir.

(2) Teminat mektupları süresiz olarak verilebilir. Ayrıca istekliler/yüklenici işin kabulü yapıncaya kadar veya ihale sonuçlanıncaya kadar sürenin belirli devrelerle herhangi bir bildirim gerek kalmadan uzatılacağı kaydı bulunan banka teminat mektupları da verilebilir.

(3) Geçici teminatlarla ilgili bankalar tarafından düzenlenecek süreli teminat mektuplarında süre; tekliflerin geçerlilik süresinden en az 30 gün fazla süreli olmalı aynı zamanda, teminat mektubunda herhangi bir bildirim gerek kalmaksızın belirli devreler halinde bu sürenin otomatik olarak uzatılacağı hükmü yer almalıdır.

(4) Kesin teminatlarla ilgili bankalar tarafından düzenlenecek süreli teminat mektuplarında süre; garanti süresi öngörülmüşse garanti süresinin bir ay sonrasını kapsayacak şekilde ve idarenin ikazına lüzum kalmaksızın belirli devreler halinde otomatik olarak uzatılacağı hükmü yer almalıdır. Garanti süresi öngörülmemiş ise, kesin kabulün bir ay sonrasını kapsayacak şekilde süreli olmalı ve herhangi bir bildirim gerek kalmaksızın belirli devreler halinde bu sürenin otomatik olarak uzatılacağı hükmü yer almalıdır.

(5) Taahhüdün, sözleşme ve ihale dokümanı hükümlerine uygun olarak yerine getirildiği ve yüklenicinin bu işten dolayı idareye herhangi bir borcunun olmadığı tespit edildikten sonra alınmış olan kesin teminat ve varsa ek kesin teminatların;

a) Yapım işlerinde; varsa eksik ve kusurların giderilerek geçici kabul tutanağının onaylanmasından sonra yarısı, Sosyal Güvenlik Kurumundan ilişiksiz belgesi getirilmesi ve kesin kabul tutanağının onaylanmasından sonra kalanı,

b)Yapım işleri dışındaki işlerde; Sosyal Güvenlik Kurumundan ilişiksiz belgesinin getirildiği saptandıktan sonra alınan mal veya yapılan iş için bir garanti süresi öngörülmesi halinde yarısı, garanti süresi dolduktan sonra kalanı, garanti süresi öngörülmeyen hallerde ise tamamı,

yükleniciye iade edilir.

(6) Yüklenicinin bu iş nedeniyle idareye ve Sosyal Güvenlik Kurumuna borçları ile ücret ve ücret sayılan ödemelerden yapılan kanunî vergi kesintilerinin yapım işlerinde kesin kabul tarihine, diğer işlerde kabul tarihine veya varsa garanti süresinin bitimine kadar ödenmemesi halinde, protesto çekmeye ve hüküm almaya gerek kalmaksızın kesin teminatlar paraya çevrilerek borçlarına karşılık mahsup edilir, varsa kalanı yükleniciye geri verilir.

(7) İşin konusunun piyasadan hazır halde alınıp satılan mal alımı olması halinde, Sosyal Güvenlik Kurumundan ilişiksiz belgesi getirilmesi şartı aranmaz. Bu hususta ilave düzenlemeler idarece yapılır.

(8) Avans teminat mektuplarının süresi, mahsup süresi göz önüne alınarak idarece belirlenir.

(9) İlgili mevzuatına göre Türkiye'de faaliyette bulunmasına izin verilen yabancı bankaların düzenleyecekleri teminat mektupları ile Türkiye dışında faaliyette bulunan banka veya benzeri kredi kuruluşlarının kontrgarantisine üzerine Türkiye'de faaliyette bulunan bankaların düzenleyecekleri teminat mektupları da teminat olarak kabul edilir.

(10) İlgili mevzuatına aykırı olarak düzenlenmiş teminat mektupları kabul edilmez.

Ön ödeme ve krediler

MADDE 14- (1) Bu Esaslar kapsamındaki mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinde avans ve kredi işlemleri, işin özelliğine göre 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile 2/7/1992 tarihli ve 3833 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Stratejik Hedef Planının Gerçekleştirilmesi Maksadıyla Gelecek Yıllara Sari Taahhütlere Girişme Yetkisi Verilmesi Hakkında Kanun ve bu Kanunlara dayanılarak çıkarılan yönetmelik hükümlerine göre yürütülür. Yükleniciye avans verilir verilmeyeceği, verilecekse oranı idari şartnamede ve onay belgesinde belirtilir.

İhale dokümanında değişiklik veya açıklama yapılması

MADDE 15- (1) İlân yapıldıktan sonra ihale dokümanında değişiklik yapılmaması esastır. Değişiklik yapılması zorunlu olursa, ihale yetkilisinden onay alınarak, önceki ilânlar geçersiz sayılır ve iş yeniden aynı şekilde ilân olunur.

(2) İlân yapıldıktan sonra, tekliflerin hazırlanmasını veya işin gerçekleştirilmesini etkileyebilecek maddi veya teknik hatalar veya eksikliklerin idarece tespit edilmesi veya isteklilerin yazılı olarak bildirmesi halinde, ihale dokümanında zeyilname ile değişiklikler yapılabilir.

(3) Zeyilname ile yapılan değişiklikler nedeniyle tekliflerin hazırlanabilmesi için ek süreye ihtiyaç duyulması halinde ihale tarihi, son teklif verme tarihinden önce, zeyilname ile ihale dokümanında belirtilen süre kadar ertelenebilir. Ayrıca, ihale yetkilisince isteklinin talebi üzerine ihale tarihi daha ileri bir tarihe uzatılabilir.

(4) Teklif verme aşamasında, ihale dokümanında açıklanmasına ihtiyaç duyulan hususlarla ilgili olarak, ihalenin veya alımın son teklif verme tarihinden ihale dokümanında belirtilen gün öncesine kadar istekli tarafından yazılı açıklama talep

edilebilir. İdarece gerekli görülmesi halinde, yapılacak açıklama, ihale dokümanında belirtilen tarihe kadar ihale dokümanı alan ve ihale dokümanını aldığı idareye bildirenlerin tamamına gönderilir veya imza karşılığı elden tebliğ edilir.

Tekliflerin hazırlanması ve sunulması

MADDE 16- (1) Teklif mektubu ve geçici teminat da dâhil olmak üzere ihaleye katılabilme şartı olarak istenilen bütün belgeler bir zarfa konulur. Zarfın üzerine isteklinin adı, soyadı veya ticaret unvanı, tebligata esas açık adresi, telefonu varsa faks numarası ve elektronik posta adresi, teklifin hangi işe ait olduğu ve ihaleyi yapan idarenin açık adresi yazılır. Zarfın yapıştırılan yeri istekli tarafından imzalanarak kaşelenir veya mühürlenir.

(2) Teklifler ihale dokümanında belirtilen son teklif verme saatine kadar sıra numaralı alındılar karşılığında idareye verilir. Bu saatten sonra verilen teklifler kabul edilmez ve açılmaksızın iade edilir.

(3) Verilen teklifler, zeyilname düzenlenmesi hali hariç, herhangi bir sebeple geri alınamaz ve değiştirilemez.

İhaleye katılımda yeterlik kuralları

MADDE 17- (1) Mal ve hizmet alımı ile yapım işinin özelliğine göre şekil ve şartları idari şartnamede belirtilmek kaydıyla 4734 sayılı Kanunun 10 uncu maddesindeki ekonomik ve mali yeterlik ile mesleki ve teknik yeterliklerin belirlenmesi ve isteklilerin ihale dışı bırakılması ile ilgili hususlara ilişkin bilgi ve belgeler isteklilerden istenilebilir. İdare, bu hususlarla ilgili olarak süre istenilme şartlarını belirleyebilir.

(2) Mal ve hizmet alımlarında, ihaleye üretici veya üretici adına yetkili satıcılar veya malzemenin uluslararası standartlarda tanımlandığı teknik özellikleri kapsayacak şekilde üretimini veya satışını yapan ve gerekli garantisini sağlayanlar teklif verebilir.

Tekliflerin geçerlilik süresi

MADDE 18- (1) Tekliflerin geçerlilik süresi ihale dokümanında belirtilir. İdarece ihtiyaç duyulması halinde bu süre, teklif ve ihale koşulları değiştirilmemek ve isteklinin kabulü kaydıyla en fazla ihale dokümanında belirtilen teklif geçerlilik süresi kadar uzatılabilir. Ancak bu sürenin bitimine rağmen ihalenin sonuçlandırılmayacağı ihale komisyonunca belirlenmesi halinde ihale yetkilisinin onayı ve isteklinin kabulü ile bu süre idarece belirlenen şekilde yeteri kadar uzatılabilir.

Teklif mektuplarının alınması ve açılması

MADDE 19- (1) Zarfın üzerinde teklifin hangi işe ait olduğu ve ihaleyi yapan idarenin açık adresi yazılı değilse veya zarfın içinde teklif mektubu ile geçici teminat (istenmesi

halinde) bulunmuyorsa, bu tür teklifler hiçbir şekilde değerlendirilmeye alınmaz.

(2) İhale tarihinde isteklilerin katılabileceği oturumda, değerlendirmeye alınan teklif mektupları, isteklinin adı, soyadı veya ticaret unvanı ile mektup muhteviyatı yazılarak bir zarf açma tutanağı düzenlenir. İsteklilerin belgelerinin eksik olup olmadığı ve teklif mektubu ile geçici teminatlarının usulüne uygun olup olmadığı kontrol edilir. Belgeleri eksik veya teklif mektubu ile geçici teminatı (istenmesi halinde) usulüne uygun olmayan istekliler bu tutanakta belirtilir. Ayrıca değerlendirmeye alınmayan teklif mektupları da, söz konusu tutanakta yer alır. İstekliler ile teklif fiyatları açıklanır. Yaklaşık maliyet açıklanmaz. Bu aşamada; hiçbir teklifin reddine veya kabulüne karar verilmez. Teklifler ihale komisyonunca hemen değerlendirilmek üzere oturum kapatılır.

Tekliflerin değerlendirilmesi

MADDE 20- (1) İhale komisyonunun talebi üzerine idare, tekliflerin incelenmesi, karşılaştırılması ve değerlendirilmesinde yararlanmak üzere net olmayan hususlarla ilgili isteklilerden yazılı olarak tekliflerini açıklamalarını isteyebilir. Teklifi oluşturan belgeler veya belgelerdeki bilgi eksiklikleri, teklif mektubundaki teklif fiyatı ve geçici teminat (istenmesi halinde) hariç, idari şartnamede belirtilmek kaydıyla, ihale komisyonunca belirlenen sürede, düzeltilip tamamlattırılır. Bilgi ve belge eksikliklerini belirlenen sürede tamamlamayan istekliler değerlendirme dışı bırakılır ve geçici teminatları gelir kaydedilir. Ancak bu açıklama ve tamamlatma işlemi hiçbir şekilde fiyat üzerinde görüşme yapılmıncaya kadar teklif fiyatında değişiklik yapılması veya ihale dokümanında yer alan şartlara uygun olmayan tekliflerin uygun hale getirilmesi amacıyla istenilmez ve yapılmaz. Fiyat üzerindeki görüşmede istekliler daha önce verdikleri teklif fiyatlarını artıramazlar.

(2) İhale kararının ihale yetkilisine sunulmadan önceki herhangi bir safhasında isteklinin ihalelerden yasaklandığının tespiti halinde istekli değerlendirme dışı bırakılır.

(3) İsteklilerin teklifinde aritmetik hata bulunup bulunmadığı kontrol edilir. Hata bulunması halinde, isteklilerce teklif edilen birim fiyatlar esas alınmak kaydıyla, aritmetik hatalar ihale komisyonu tarafından resen düzeltilir. Bu durum hemen istekliye yazı ile bildirilir veya imza karşılığı tebliğ edilir. İstekli düzeltilmiş teklifi kabul edip etmediğini tebliğ tarihini izleyen 5 gün içinde yazılı olarak bildirmek zorundadır. İsteklinin düzeltilmiş teklifi kabul etmediğini süresinde bildirmesi veya bu süre içinde herhangi bir cevap vermemesi halinde, teklifi değerlendirme dışı bırakılır ve varsa geçici teminatı gelir kaydedilir.

Aşırı düşük teklifler

MADDE 21- (1) Mal ve hizmet alımlarında, ihale komisyonu teklifleri değerlendirdikten sonra, diğer tekliflere veya idarenin tespit ettiği yaklaşık maliyete

göre teklif fiyatı aşırı düşük olanları tespit eder ve imalat sürecinin, verilen hizmetin ekonomik olması; seçilen teknik çözümler ve teklif sahibinin mal ve hizmetlerin temini veya yerine getirilmesinde kullanacağı avantajlı koşullar; teklif edilen mal ve hizmet işinin özgünlüğü hususlarında, belgelendirmek suretiyle yapılan yazılı açıklamaları dikkate alarak aşırı düşük teklifleri değerlendirir. Bu değerlendirme sonucunda, açıklamaları yeterli görülmeyen veya yazılı açıklamada bulunmayan isteklilerin teklifleri reddedilir.

(2) Fiyat görüşmesi yapılan mal ve hizmet alımlarında aşırı düşük teklif sorgulaması yapılmaz.

(3) Yaklaşık maliyeti tespit edilen yapım işlerinde ise; ihale komisyonu, teklifleri değerlendirdikten sonra Kamu İhale Kurumunca aşırı düşük teklif değerlendirmesi konusunda yapılan düzenlemelere göre aşırı düşük teklif sorgulaması yapar. Yapılan inceleme neticesinde aşırı düşük teklif kapsamında olanlar değerlendirme dışı bırakılır.

Fiyat farkı verilebilmesi

MADDE 22- (1) İhalelerde veya alımlarda esas alınacak para birimi yabancı ülke para birimi olduğunda fiyat farkı verilmez. Ancak 11 inci maddenin birinci fıkrasının (a) bendi gereğince yapılan alımlarda onay belgesinde belirtilmek kaydıyla fiyat farkı verilebilir. Türk Lirası esas alınarak yapılan ihalelerde ise, idari şartnamesinde bulunması kaydıyla, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu hükümlerine göre fiyat farkı verilebilir.

İhalenin karara bağlanması ve onaylanması

MADDE 23- (1) Bu Esaslarda fiyat üzerinde görüşme yapılacağı belirtilen ihalelerde veya alımlarda teklifi uygun görülen istekliler ilk fiyat teklifleri üzerinden indirim yapmak için ihale komisyonunca fiyat görüşmelerine davet edilirler. Yapılacak davet tebligatında; davet günü, saati ve yeri belirtilir. Ayrıca idare veya ihale komisyonunca karar verilmesi halinde istekliler ile yazışma veya elektronik ortam ile de fiyat üzerinde görüşme yapılabilir.

(2) İhale komisyonlarınca alınan ihale kararları, ihale yetkilisince karar tarihinden itibaren 10 iş günü içinde onaylanır veya iptal edilir.

(3) İhale komisyonları mevcut tekliflerde ihale dokümanındaki şartları sağlayan ekonomik açıdan en avantajlı fiyat teklifini esas alır.

(4) Ekonomik açıdan en avantajlı teklif, sadece fiyat esasına göre veya fiyat ile birlikte işletme ve bakım maliyeti, maliyet etkinliği, verimlilik, kalite ve teknik değer gibi fiyat dışındaki unsurlar da dikkate alınarak belirlenir. Ekonomik açıdan en avantajlı teklifin

fiyat dışı unsurlar da dikkate alınarak belirleneceği ihalelerde veya alımlarda, ihale dokümanında bu unsurların parasal değerleri veya nispi ağırlıkları belirlenir.

Kesinleşen ihale kararının bildirilmesi

MADDE 24- (1) İhale sonucu, ihale kararlarının ihale yetkilisi tarafından onaylandığı günü izleyen 5 gün içinde, ihale üzerinde bırakılan istekli de dâhil ihaleye teklif veren bütün isteklilere 4734 sayılı Kanununun 65 inci maddesinde belirtilen esaslara göre tebliğ edilir. İhale kararlarının ihale yetkilisi tarafından iptal edilmesi durumunda da isteklilere aynı şekilde bildirim yapılır.

İhalenin iptali

MADDE 25- (1) İhale komisyonu kararı üzerine idare, verilmiş olan bütün teklifleri reddederek ihaleyi iptal etmekte serbesttir. İhalenin iptal edilmesi halinde bu durum bütün isteklilere derhal bildirilir. İdare bütün tekliflerin reddedilmesi nedeniyle herhangi bir yükümlülük altına girmez. Ancak, idare isteklilerin talepte bulunması halinde, ihalenin iptal edilme gerekçelerini, talep eden isteklilere bildirir.

İdarelerce uyulması gereken diğer kurallar

MADDE 26- (1) Bu Esaslar kapsamında mal ve hizmet alımları ile yapım işleri için ihaleye çıkılmadan önce aşağıda belirtilen hususlara uyulması zorunludur:

a) Yıllara sari alımları içeren projelerin plânlanan sürede tamamlanarak, birden fazla yılı kapsayan işlerde ihaleye çıkılabilmesi için, işin süresine uygun olarak yıllar itibarıyla ödeneğin bütçelerinde bulunmasını sağlamak üzere programlamanın yapılmış olması zorunludur. İhale veya alım yapılabilmesi için, ilk yıl Bakanlar Kurulu Kararında öngörülen ödeneğin tamamının bütçelenmesi gereklidir. Ancak ertesi mali yılda gerçekleştirilecek süreklilik arz eden mal ve hizmet alımları için bir önceki malî yıl sona ermeden ihaleye çıkılabilir.

b) İdarelerce, ihalede isteklilerce verilen tekliflerin karşılaştırılmasında kullanılmak üzere tespit edilen yaklaşık maliyet, fiyat görüşmeleri sırasında ihale komisyonu başkanı tarafından açılarak komisyonun diğer üyelerinin bilgisine sunulur, ancak isteklilere ihale sonuçlanıncaya kadar duyurulmaz. Bu maliyete ilişkin herhangi bir bilgiye onay belgesi ekindeki hesap cetveli dışında hiçbir belgede yer verilmez.

c) İhale dokümanı hazırlanmadan ilân yapılamaz. İlân sürelerinin hesaplanmasında ilânın yayımlandığı gün dikkate alınır, ihale günü veya son başvuru günü dikkate alınmaz.

ç) İhale için tespit olunan tarih tatil gününe rastlamışsa ihale, tekrar ilâna gerek kalmaksızın tatili takip eden ilk iş gününde aynı yer ve saatte yapılır ve bu saate kadar

verilen teklifler kabul edilir. İhale saati çalışma saati dikkate alınarak tespit edilir. İlândan sonra çalışma saati değişse de ihale ilân edilen saatte yapılır.

İhalelerde veya alımlarda esas alınacak para birimi

MADDE 27- (1) İhalelerde veya alımlarda teklif ve ödemelerde geçerli para birimi onay belgesinde ve varsa idari şartnamede belirtilir.

İhale sonucunun Kamu İhale Kurumuna bildirilmesi

MADDE 28- (1) Bu Esaslara göre gerçekleştirilecek olan mal ve hizmet alımları ile yapım işlerine konu ihale sonuçları, sözleşmenin taraflarca imzalanmasını müteakip 4734 sayılı Kanunda belirtilen süre içerisinde, Kamu İhale Kurumuna bildirilir. Bu Esaslar kapsamında gerçekleştirilen ihalelere ilişkin sonuç bildirimleri, Kamu İhale Bülteninde yayımlanmaz.

Sözleşme

MADDE 29- (1) Yapılan bütün ihaleler veya alımlar fiyat üzerinde görüşme yapılarak veya ihale dokümanında belirtilmesi halinde fiyat üzerinde görüşme yapılmadan yapılan değerlendirmeler neticesinde ayrıntılı özellikleri ve miktarı idarece belirlenen işin tamamı için tespit edilen toplam bedel üzerinden götürü bedel sözleşme veya işin ayrıntılı özelliklerine dayalı olarak; idarece hazırlanmış cetvelde yer alan her bir iş kaleminin miktarı ile bu iş kalemleri için tespit edilen birim fiyatların çarpımı sonucu bulunan toplam bedel üzerinden birim fiyat sözleşme düzenlenir.

(2) Yapım işlerinde; niteliği itibarıyla iş kalemlerinin bir kısmı için anahtar teslimi götürü bedel, bir kısmı için birim fiyat teklifi alma yöntemleri birlikte uygulanmak suretiyle gerçekleştirilen ihaleler sonucunda karma sözleşme düzenlenebilir.

(3) Bu Esaslar kapsamında yapılacak alımlarda sözleşme yapılıp yapılmayacağına ihale yetkilisince karar verilir. Bu husus onay belgesinde belirtilir. İhale ve alımlar sonucu yapılacak sözleşmelerin onay belgesinde ve idari şartnamesinde aksi belirtilmedikçe noter tasdiki zorunlu değildir.

Sözleşmede yer alması zorunlu hususlar

MADDE 30- (1) Bu Esaslara göre düzenlenecek sözleşmelerde; mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinin özelliğine göre ihale dokümanında belirtilmesi kaydıyla, 4735 sayılı Kanunun 7 nci maddesinde sayılan hususlarailave hususlar eklenebilir veya çıkarılabilir. Bu Esaslara göre düzenlenecek sözleşmelerde Türkçenin yanında yabancı bir dilde de sözleşme düzenlenebilir. Bu durumda sözleşmenin yorumunda Türkçe metin esas alınır. Ancak, sözleşmenin eki olan Türkçeye çevrilememiş bölümlerde yabancı dil geçerli olarak kabul edilebilir.

Sözleşme kapsamında yapılacak işin artışı ve eksilişi

MADDE 31- (1) Bu Esaslar dâhilinde yapılacak sözleşmelerde idari şartnamesinde belirtilmek kaydıyla sözleşme ile alınacak mal veya hizmetin sözleşme bedelinin % 20'si oranına kadar az veya fazla alım, sözleşmesi gereğince fiyat farkı verilen durumlar hariç sözleşme birim fiyatı değişmeksizin ve ek sözleşme yapılmadan ihale yetkilisinden alınacak onay ile yapılabilir. Ayrıca yapım işlerinde, ek sözleşme yapılmadan, sözleşme bedelinin %20'si oranına kadar fazla alım, süre hariç sözleşme ve ihale dokümanı hükümleri çerçevesinde yaptırılabilir.

Yerli istekliler ile ilgili düzenlemeler

MADDE 32- (1) Hizmet alımlarında ve yapım işlerinde bütün yerli istekliler lehine, mal alımlarında ise Sanayi ve Ticaret Bakanlığının görüşü alınarak Bakanlık tarafından yerli malı olarak belirlenen malları teklif eden yerli istekliler lehine %15 oranına kadar fiyat avantajı sağlanması hususlarında ihale dokümanına hükümler konulabilir. Ancak, yabancı istekliler ile ortak girişim yapmak suretiyle ihalelere katılan yerli istekliler bu hükümden yararlanamaz.

Mücbir sebepler

MADDE 33- (1) Mücbir sebep olarak kabul edilebilecek haller aşağıda belirtilmiştir:

a) Doğal afetler,

b) Kanuni grev,

c) Genel salgın hastalık,

ç) Kısmî veya genel seferberlik ilânı,

d) Mal veya hizmet alımı ile yapım işine konu işin özelliği nedeni ile idari şartnamede belirtilmek kaydıyla, idarece ilave edilecek diğer haller.

(2) Süre uzatımı verilmesi, sözleşmenin feshi gibi durumlar da dâhil olmak üzere, idare tarafından yukarıda belirtilen hallerin mücbir sebep olarak kabul edilebilmesi için; yükleniciden kaynaklanan bir kusurdan ileri gelmemiş olması, taahhüdün yerine getirilmesine engel nitelikte olması, yüklenicinin bu engeli ortadan kaldırmaya gücünün yetmemiş bulunması, mücbir sebebin meydana geldiği tarihi izleyen 20 gün içinde yüklenicinin idareye yazılı olarak bildirimde bulunması ve yetkili merciler tarafından belgelendirilmesi zorunludur. Ancak mal veya hizmet alımı ile yapım işinin özelliğine göre ihale dokümanında belirtilmesi kaydıyla bu bildirim veya belgelendirme süresi için farklı düzenleme yapılabilir. Mücbir sebeplerden dolayı sözleşmenin feshi veya cezasız süre uzatımı gibi hususlar idari şartnamede belirtilmek kaydıyla idarece düzenlenebilir.

Diğer hususlar

MADDE 34- (1) Bu Esaslara göre yapılacak ihalelerde veya alımlarda sözleşme yapılmasında isteklinin ve idarenin görev ve sorumluluğu, ihalenin veya alımın sözleşmeye bağlanması, sözleşmeye davet, idare tarafından şikâyetlerin incelenmesi, ek sözleşme düzenlenmesi, denetim, muayene ve kabul işlemleri ile yapım işleriyle ilgili esaslar Bakanlıkça belirlenir.

(2) 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 53 üncü maddesinde yer alan Kamu İhale Kurumu geliri bu Esaslara göre yapılan ihalelerde alınmaz.

(3) Bu Esaslarda yer alan düzenlemelerin uygulanmasına yönelik olarak Bakanlıkça ilave düzenlemeler yapılabilir.

(4) Dinamik alım sistemi, çerçeve anlaşma ve elektronik eksiltmeye ilişkin uygulama esasları Bakanlıkça belirlenir.

4734 ve 4735 sayılı Kanunların uygulanacak hükümleri

MADDE 35- (1) Bu Esaslarda düzenlenen ve 34 üncü maddede düzenleneceği belirtilen hallerin dışındaki hususlarda 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu (8, 18, 23, 24, 25, 31, 37, 53, 55, 56, 57 ve 67 nci maddeleri hariç) ile 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu hükümleri uygulanır.

Yürürlükten kaldırılan mevzuat

MADDE 36- (1) 29/4/2004 tarihli ve 2004/7388 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Esaslar yürürlükten kaldırılmıştır.

Başlanmış olan ihaleler ve alımlar

GEÇİCİ MADDE I- (1) Bu Esasların yürürlüğe girdiği tarihten önce ihale edileceği veya alım yapılacağı yazılı olarak duyurulmuş veya ilânı yapılmış bulunan işler, tabii olduğu mevzuat hükümlerine göre sonuçlandırılır.

Yürürlük

MADDE 37- (1) Maliye Bakanlığı ve Sayıştay'ın görüşü alınarak hazırlanan bu Esaslar, yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 38- (1) Bu Esasları Bakanlar Kurulu yürütür.

Telefon: +90 (312) 473 84 23

E-Posta: mts@mevzuattakip.com.tr

Adres: etin Emeç Bulvari Hürriyet Cad. No: 2/12 ankaya ANKARA